

سرمقاله

لژوم بر خورد جدی

با اخلاخل گران اریز در دوره بحران

ادامه از صفحه یک-روانی و مدیریتی هستند. بررسی این عوامل می‌تواند تصویری دقیق‌تر از وضعیت موجود به دست دهد.دو درک‌ما را از سزاو کار بازار ارز را نقا دهد.نرخ ارز در اقتصاد ایران، همواره یکی از شاخص‌های حساس و اثرگذار بوده است. افزایش یا کاهش آن، نه‌تنها معیشت روزمره مردم را تحت تأثیر قرار می‌دهد، بلکه بر تصمیم‌گیری‌های کلان در حوزه‌های تولید، واردات، صادرات و سرمایه‌گذاری نیز اثرگذار است. بنابراین، تحلیل روندهای اخیر بازار ارز و نوع واکنش‌ها به آن، برای فهم وضعیت اقتصادی کشور اهمیت بسزایی دارد. نخستین نکته‌ای که باید مورد توجه قرار گیرد، این است که نوسانات نرخ ارز صرفاً محصول یک عامل خاص نیست، به‌تعبیر کارشناسان اقتصادی، از جمله دکتر کامران ندری، نوسانات اخیر حاصل برآیند عوامل متعددی است؛ برخی از این عوامل ماهیت مثبت دارند و برخی دیگر منفی. به بیان دیگر، در حالی که عواملی چون کاهش تنش‌های سیاسی یا برقراری آتش‌بس در منطقه می‌توانند منجر به کاهش انتظارات تورمی و تقویت ارزش ریال شوند، در مقابل، نگرانی‌های موجود درباره آینده سیاسی و اقتصادی کشور، ممکن است فضایی روانی کنترل نوسانات استفاذه کند. البته، دکتر ندری برای ارزی‌های خارجی شوند. در چنین فضایی، نقش نهادهای مسئول به‌ویژه بانک مرکزی بیش از پیش برجسته می‌شود. بانک مرکزی به‌عنوان نهاد ناظر و سیاست‌گذار ارزی، نه‌تنها باید بازار را رصد کند، بلکه در مواقع لازم، باید از ابزارهای در اختیار خود برای کنترل نوسانات استفاده کند. البته، دکتر ندری تأکید می‌کند که مداخله بانک مرکزی نباید همواره و در همه شرایط باشد؛ بلکه این نهاد باید با توجه به تجربیات خود و درک واقع‌بینانه از شرایط، زمان مناسب برای ورود به بازار را تشخیص دهد. در مواردی، ممکن است عدم مداخله و واکنش‌ری روند به سزاو کارهای طبیعی بازار، نتیجه‌بهتری در دربی داشته‌باشد. اما در شرایط بحرانی، این ذخایر ارزی بانک مرکزی است که میزان اثر بخشی مداخله را تعیین می‌کند. از سوی دیگر، انتظار از بانک مرکزی و نهادهای اقتصادی نباید به گونه‌ای باشد که گویی باید معجزه کنند. همان‌طور که در تحلیل‌ها اشاره شده، در وضعیت فعلی اقتصاد ایران، دستیابی به ثبات نسبی در بازار ارز، خود نوعی موفقیت محسوب می‌شود. کنترل جهش‌های شدید نرخ ارز، حتی اگر به معنای کاهش چشمگیر آن نباشد، نشانه‌ای از توان مدیریت بازار و تصمیم‌گیری عقلانی است. مسئله دیگری که در این میان نباید نادیده گرفته شود، رفتار عمومی جامعه در مواجهه با تحولات ارزی است. در گذشته، افزایش ناگهانی نرخ ارز منجر به هجوم مردم به بازارها و خرید کالاهای اساسی می‌شد؛ اتفاقی که خود می‌توانست بحران را تشدید کند. اما در روزهای اخیر، شاهد آن بودیم که برخلاف برخی انتظارات، مردم رفتار هیجانی از خود نشان ندادند. رفتار، از منظر روانی اهمیت ویژه‌ای دارد و نشان‌دهنده سطحی از اعتماد عمومی به توان مدیریت کشور است.

یادداشت

چران باید همکاری

با گروسی ا دامه پیدا کند؟

ادامه از صفحه یک...چه آتش‌بس ادامه داشته باشد، چه نداشته باشد، توازن قوا در منطقه بهم خورده است. اما این به معنای آن نیست که همه چیز تمام شده و معادله جدیدی بسته شده است! این مهم به بستگی به نحوه بازی ذینفعان در این مسأله دارد؛ چه ذینفعان در منطقه و چه ذینفعان خارج از آن. بستگی دارد که این‌ها چگونه از کارت‌های خود استفاده و بازی کنند و اهداف، مطامع و منافعشان چیست و ما چه نقشی می‌توانیم در این میان بازی کنیم که این‌ها کمک کنند آتش‌بس تداوم یابد و معادله توازن به نفع ایران بسته شود؟!

به ویژه در این میان، ایران باید به وضوح هدف خود را در برابر اهداف سایر بازیگران مشخص کند و نوع بازی خود را تعیین نماید. ایران، اسرائیل، آمریکا، اروپا، چین و روسیه و سایر کشورهای نسبتبای طرف مثل اعراب و همسایگان ما، همگی در شکل‌گیری معادله جدید امنیتی خاورمیانه موثر هستند. اما در عین حال ایران اهمیت‌های قوتی مثل پهنة ژئوپولیتیکی و قدرت سخت و کمی نرم دارد ولی بستگی دارد که چگونه از این نقاط قوت استفاده خواهد شد تا نقاط ضعف را پوشش دهد، بستگی به نوع بازی یا دیپلماسی ایران برای بازیگری در این معادله دارد. طبیعتاً در برقراری ثبات یا تداوم آتش‌بس، اگر بازی به صورت بر-بر-د یا میان پرسد، احتمال تداوم آن وجود دارد، اما اگر به صورت تعمیلی و لزان باشد، معادله هم یک‌طرفه خواهد بود. در این صورت، هر یک از دو طرف امضاکننده قرارداد آتش‌بس یا صلح ممکن است به دلیل نارضایتی خود، زیر آب معادله توازن را بزنند. او شخصی مذبذب و خردشسته است که هر لحظه یک حرف می‌زند. استدلالش این است که طرف مقابل را یا قانع و یا گیج و سردرگم کن و امتیاز بگیر! و به نوعی می‌توان گفت بازی روانی با افکار عمومی و آذهان مسئولین کشور است. لذا اینکه می‌گوید چین می‌تواند نفت ایران را بخرد، اصلاً یک چیز بی‌ربط است، زیرا اولاً هم‌اکنون در حال خرید است. اگر قرار است ارزش افزوده ایجاد شود، باید چین از تحریم‌های ایران خارج شود که این تنها به اراده سیاسی رئیس‌جمهور یا دستور اجرایی او بستگی ندارد، بلکه به ساز و کار رفع تحریم‌ها هم مربوط می‌شود که ممکن است بسیاری از قسمت‌های آن در اختیار رئیس‌جمهور نباشد. حداقل در لغو تحریم‌های آمریکایی، این کار بسیار دشوار است و باید از راهروهای پیچ و خم کنگره عبور کند. بنابراین، به عقیده من، نباید روی این گونه حرف‌ها زیاد حساب باز کرد. بخشی از این حرف‌ها به سردرگم کردن مربوط می‌شود و بخشی دیگر، حرف‌های خوبی است که در حقیقت می‌تواند اقشار خفته را بیدار کند-ویه‌جان حکومت بیندازد. لذا باید توجه کنیم که روی حرف‌های ترامپ چندان حساب باز نکنیم.

وزارت صمت تدابیری جهت حفاظت از صنایع در شرایط جنگی اتخاذ کند

پیمان فلسفی سخنگوی مجمع نمایندگان استان تهران ضمن تأکید بر ضرورت اتخاذ تدابیری از سوی تیم اقتصادی کشور جهت پیش بینی های لازم در حوزه اقتصادی برای شرایط جنگی احتمالی، گفت: ما باید در ارتباط با اجرای برنامه های مختلفی برای تأمین غذا و مواد خام مورد نیاز کارخانه ها و تولیداتی که در این زمینه وجود دارد پیش بینی های لازم را داشته باشیم تا در صورت ایجاد شرایط جنگی احتمالی آسیبی به صنایع وارد نشود. نماینده مردم تهران، ری، شمیرانات، اسلامشهر و پردیس در مجلس شورای اسلامی، ادامه داد: متأسفانه برخی صنایع و واحدهای تولیدی در طی ۱۲ روز جنگ تعمیلی دچار آسیب شدند کما اینکه برخی کارخانه های تولید دارو و صنعتی مورد حمله دشمن قرار گرفتند. وی تصریح کرد: ما باید در سریعترین زمان ممکن خسارات آنها را برآورده کرده ضمن اینکه وزارتخانه های صنعت، معدن و تجارت، امور اقتصادی و دارایی و جهاد کشاورزی برنامه ریزی های لازم در این زمینه داشته و تدابیری جهت محافظت از صنایع اتخاذ کنند. سخنگوی مجمع نمایندگان استان تهران در مجلس شورای اسلامی، تأکید کرد: لازم است تیم اقتصادی دولت شرایط پایداری در حوزه تولید و تأمین کالاهای اساسی ایجاد کنند تا حتی در وضعیت بحرانی نیز با مشکلی مواجه نشویم.

«تجارت» راهکارهای جلوگیری از سقوط شاخص کل بورس را بررسی می‌کند

عملیات نجات بازار سهام

▪ نقش کلیدی بورس در تأمین مالی بنگاه‌های اقتصادی

بازار سرمایه به عنوان یکی از ارکان کلیدی نظام اقتصادی هر کشور، نقش بسیار حیاتی در تأمین مالی بلندمدت بنگاه‌های اقتصادی، دولت‌ها و نهادهای فعال در اقتصاد ایفا می‌کند. این بازار، بستر مناسبی برای جذب و هدایت پس‌اندازهای جامعه به سمت سرمایه‌گذاری‌های مولد و تولیدی فراهم می‌آورد و در نتیجه، به رشد اقتصادی، توسعه صنعتی و افزایش اشتغال کمک می‌کند. با این وجود، بازار سرمایه به شدت نسبت به شرایط بحران‌های اقتصادی، سیاسی و اجتماعی حساس است. در شرایط بحرانی مانند جنگ، این بازار با تهدیدهای جدی مواجه می‌شود که می‌توانند عملکرد آن را مختل کنند. جنگ، به عنوان یکی از شدیدترین و مخرب‌ترین بحران‌ها، تأثیرات عمیق و چندجانبه‌ای بر ساختارهای اقتصادی و مالی کشورها دارد. نوسانات شدید، کاهش اعتماد عمومی، خروج سرمایه و فشارهای مالی، از مهم‌ترین چالش‌هایی هستند که بازار سرمایه در شرایط جنگی با آن‌ها روبرو می‌شود در این شرایط، دولت‌ها باید به صورت فعال وارد عمل شوند و با اتخاذ سیاست‌های حمایتی و تنظیم‌گرانه، از فروپاشی بازار سرمایه جلوگیری کنند. این مداخله‌ها نه تنها به حفظ ثبات اقتصادی کمک می‌کنند، بلکه پیامدهای روانی مخرب جنگ را کاهش داده و مانع فرار سرمایه و بحران‌های عمیق‌تر می‌شوند. از سوی دیگر، بازار سرمایه سالم و پایداری می‌تواند به عنوان ابزاری برای تأمین مالی جنگ، بازسازی پس از آن و حمایت از صنایع کلیدی به کار گرفته شود. جنگ باعث تخریب زیرساخت‌ها، کاهش توان تولیدی و ایجاد اختلال در زنجیره‌های تأمین می‌شود که نتیجه آن کاهش شدید سرمایه‌گذاری و تولید ناخالص داخلی است. علاوه بر این جنگ، ریسک‌های سیاسی و اقتصادی را به شدت افزایش داده و سرمایه‌گذاران را نسبت به آینده نااطمینان می‌کند. در چنین شرایط سرمایه‌گذاران به دلیل افزایش نااطمینانی تمایل دارند

▪ مروری بر سیاست‌های پولی و مالی مورد نیاز برای حمایت از بازار سرمایه

سیاست‌های مالی برای حمایت از بازار سرمایه باید به گونه‌ای طراحی شود که ضمن کنترل کسری بودجه، این بازار را نیز تقویت کند. در شرایط جنگی، نوسانات شدید شاخص‌ها و افت قیمت سهام اجتناب‌ناپذیر است. بنابراین، دولت‌ها باید با طراحی و اجرای سیاست‌های مالی، پولی و ساختاری، بازار سرمایه را حفظ کنند و زمینه ثبات اقتصادی را فراهم آورند.

سرمایه‌گذاران همیشه از بازار سهام حمایت می‌کنند

صمت، وزارت رفاه و بسیاری از نهادهای دیگر موظف هستند هماهنگی‌ها و تعاملات لازم به عمل آورند. بنابراین باید با هماهنگی همه ارکان‌های مرتبط بسته‌های حمایتی لازم را پیش بینی کنند. وی خاطر نشان کرد: طی چندساله اخیر تحولات زیادی رخ داده و کشور تحولاتی زیادی را تجربه کرده است اما اتفاقی که طی جنگ ۱۲ روزه اخیر رخ داد یک شرایط نادر بود. بنابراین در این بحران‌ها موضوع مدیریت بازار جدی تلقی می‌شود و (مانند اتفاقی که در حادثه ۱۱ سپتامبر در آمریکا رخ داد) تمام ارکان

کمیسیون اقتصادی پیگیر حل مشکلات واحدهای تولیدی آسیب دیده

غلامحسین زارعی عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی گفت: همه دستگاه‌ها باید بسیج شوند تا مشکل واحدهای تولیدی آسیب‌دیده در جنگ ۱۲ روزه برطرف شود و حمایت لازم باید از این‌ها صورت پذیرد؛ البته مسئولان قول هایی در این رابطه دادند که آن شءالله در اسرع وقت انجام گیرد. عضو کمیسیون اقتصادی مجلس افزود: وزیر اقتصاد در جلسه اخیر با کمیسیون گزارشی ارائه کردند و بیان داشتند که در طول جنگ با رژیم صهیونیستی مدیریت بازار صورت گرفت و اظهار کردند برای واحدهای تولیدی و کسبه آسیب‌دیده هم تمهیداتی اندیشده شده تا از خسارات آنها کاسته شود. وی اظهار کرد: روسای سازمان بورس، توسعه تجارت و همچنین بیمه مرکزی و دیگر دستگاه‌هایی هم در این جلسه حضور داشتند و در خصوص اقداماتی که در طول ۱۲ روز جنگ انجام دادند و در خصوص کارهایی هم که می‌خواهند در پسا جنگ برای آسیب دیدگان انجام دهند گزارش دادند. وزیر جهاد کشاورزی نیز در این جلسه بر نحوه تنظیم بازار، تأمین اقلام اساسی، توزیع میوه و تره بار، کنترل قیمت‌ها و ... توضیحاتی ارائه کرد و گفت و تأکید داشتند اقدامات وزارت جهاد کشاورزی در مدت ۱۲ روزه جنگ مطلوب بوده است. زارعی اظهار کرد: همه مسئولانی که در جلسه کمیسیون حضور داشتند تأکید کردند که در ادامه نیز بازار را مدیریت خواهند کرد و حمایت‌های لازم را از آسیب دیدگان جنگ خواهند داشت تا مشکلات آنها به حداقل برسد.

گروه اقتصاد کلان: ۲۳ خردادماه با آغاز تجاوز رژیم صهیونیستی به کشورمان، ایران وارد شرایط جنگی شد و در پی آن معاملات بازار سرمایه متوقف گردید. این مسئله در شرایط جنگی امری طبیعی محسوب می‌شود و مانند هر کشور دیگری، در ایران نیز بورس تعطیل می‌شود؛ چراکه روند معاملات می‌تواند روند اصلاحی را تجربه کند. به گزارش تجارت، این موضوع مختص ایران نیست و در هر نقطه‌ای از جهان که درگیری نظامی یا ریسک سیاسی و به‌طور کلی ریسک‌های ژئوپلیتیک وجود داشته باشد، بورس‌ها روند منفی و اصلاحی را تجربه می‌کنند و با توجه به افزایش انتظارات تورمی ممکن است تالیولی معاملات تا مدت‌ها رنگ سبز به خود نینید. کارشناسان بازار سرمایه تأکید دارند که وقوع جنگ نخستین واکنش بازار را به صورت نگرانی و کاهش ارزش دارایی‌ها به دنبال دارد و این موضوع در همه کشورهای جهان مشاهده می‌شود. به عنوان نمونه، در جنگ روسیه و اوکراین، بورس مسکو به مدت ۲۰ روز و بورس اوکراین حتی بیشتر از این مدت تعطیل بود و پس از بازگشایی، بورس مسکو حدود ۲۰ درصد و بورس اوکراین حدود ۴۰ درصد کاهش ارزش داشتند که به واسطه این کاهش شاهد حمایت‌های مالی از این بورس‌ها بودیم. طبیعی است که در چنین شرایطی عرضه سهام بیشتر از تقاضا باشد، اما حفظ نقدشوندگی بازار اهمیت زیادی دارد تا پس از بازگشایی بازار، به تعادل برسد. در جریان جنگ ۱۲ روزه اخیر، مدیریت سازمان بورس و شورای عالی بورس با اتخاذ تدابیری همچون توقف معاملات تلاش کردند تا از خروج سرمایه جلوگیری کرده و از حقوق سهامداران دفاع کنند تا ارزش سرمایه‌گذاری‌های آنان کاهش نیابد. در مجموع، بازار سرمایه طی این ۱۲ روز جنگ، ۹ روز متوقف بود و سرانجام در هفتم تیرماه مجدداً فعالیت خود را از سر گرفت. باید پذیرفت که این شوک سیاسی ناشی از عوامل خارجی بود و حمایت همه جانبه نهادهای مرتبط برای مدیریت ریزش بازار پس از بازگشایی ضروری است. سازمان بورس در این راستا اعلام کرده پس از پایان درگیری‌ها، تمرکز اصلی بر حمایت از حقوق سرمایه‌گذاران، کنترل فشار عرضه، جلوگیری از نوسانات شدید، کشف منصفانه قیمت‌ها، مدیریت ریسک و هیجان‌های کاذب و همچنین تسریع در بازگشت بازار به تعادل بوده است. بازار به تدریج به شرایط پیش از جنگ بازمی‌گردد. در روزهای هفتم و هشتم تیرماه، ارزش معاملات کاهش چشمگیری داشت اما حمایت‌های مرحله‌ای آغاز شده و در روز دهم تیرماه، ارزش معاملات به حدود ۱۲ هزار میلیارد تومان رسید. از سوی دیگر، اعضای شورای عالی بورس از تأمین منابع لازم برای حمایت از بازار سرمایه خبر داده‌اند و نمایندگان مجلس نیز برنامه‌ریزی برای برگزاری جلسه ویژه جهت بررسی وضعیت بورس و همکاری دولت و بانک مرکزی را اعلام کردند اکنون در جلسه اخیر بانک مرکزی و سازمان بورس، تخصیص ۶۰ هزار میلیارد تومان برای تثبیت بازار سرمایه تصویب شد و جلس هماهنگی برای ادامه حمایت‌ها به‌طور منظم برگزار خواهد شد. با ادامه این اقدامات حمایتی، می‌توان انتظار داشت وضعیت بازار سرمایه بهبود یافته و به سمت ثبات حرکت کند.

گروه اقتصاد کلان: شاهین چراغی کارشناس بازار سرمایه گفت:گو با ایستنا، با اشاره به تحولات پیش آمده اخیر در بازار سرمایه، متعاقب تجاوز رژیم صهیونیستی به کشور و ورود کشور به شرایط جنگی در هفته‌های گذشته و اثرات آن بر اقتصاد به ویژه بازار سرمایه، گفت: در زمان بحران‌هایی که در برخی از کشورهای دنیا ممکن است رخ دهد، این تنها وظیفه نهاد ناظر، یا وزارت اقتصاد و یا سازمان بورس نیست که بتوانند بازار سرمایه را به وضعیت پیش از جنگ با وقوع بحران بازگردانند. این کارشناس بازار سرمایه افزود: این یک موضوع ملی و کشوری است و همه کسانی که در کشور وظیفه دارند از جمله سازمان برنامه، بانک مرکزی، وزارت

گروه اقتصاد کلان: داود سوری، اقتصاددان و استاد دانشگاه در گفت‌وگو با خبرنگار ایینا با اشاره به نوسانات محدود بازار ارز در جریان جنگ ۱۲ روزه و بازگشت سریع قیمت‌ها به سطح پیشین با اعلام آتش بس، عملکرد بانک مرکزی را در کنترل و مدیریت بازار ارز مؤثر و موفق ارزیابی کرد و گفت: شواهد بازار، نشان‌دهنده مداخله هدفمند و اثربخش سیاست‌گذار پولی در شرایطی بی‌سابقه‌ای نااطمینانی است. این اقتصاددان در ارزیابی خود از تحولات بازار ارز طی روزهای بحرانی جنگ افزود: بر خلاف پیش‌بینی‌های اولیه درباره جهش شدید نرخ دلار، چنین اتفاقی رخ نداد و حتی در مقایسه با پیش از تعطیلات عید نوروز که قیمت دلار از مرز ۱۰۰ هزار تومان عبور کرده بود،

نرخ ارز در زمان وقوع جنگ نوسان کمتری داشت و بلافاصله پس از پایان درگیری‌ها، نرخ ارز به سطح قبلی بازگشت. وی ادامه داد: این رفتار قیمتی در بازار ارز نشان‌دهنده آن است که انتظارات تورمی و التهاباتی که معمولاً در شرایط جنگی شکل می‌گیرد، تحقق نیافت. بی تردید فعالیتی از سوی بانک مرکزی انجام شده که بازار ارز را در سطحی با ثبات حفظ کرد. البته شخصاً اطلاعی از جزئیات مدیریتی این نهاد ندارم، اما شواهد بازار حاکی از موفقیت کامل این اقدامات است؛ آن هم در شرایطی که کشور با بالاترین سطح نااطمینانی مواجه بود. سوری همچنین به واکنش مردم در برابر فضای بحرانی اشاره کرد و گفت: همدلی و همراهی مردم در بخش‌های

مدیریت موفق بانک مرکزی در جنگ ۱۲ روزه

مختلف برنگ بود. برای نمونه، در حوزه کالاهای اساسی و اوراق عمومی شاهد رفتار هیجانی از سوی مردم نبودیم و هجوم گسترده‌ای به بازار صورت نگرفت. این اقتصاددان افزود: البته این آرامش عمومی ناشی از اطمینان خاطر جامعه نسبت به تأمین نیازهای اساسی بود. مطمئناً این حس اعتماد عمومی ریشه در نحوه مدیریت صحیح بحران توسط دولت و بانک مرکزی دارد. معتقدم نحوه شکل‌گیری این انتظارات مثبت در میان مردم، ناشی از عملکردی بود که به درستی از سوی دولت و به‌ویژه بانک مرکزی، وزارت صمت و وزارت اقتصاد انجام گرفت و باعث شد مردم نسبت به پایداری جریان تأمین کالا آسوده‌خاطر باشند. وی اقدام بانک مرکزی در